

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobců: **a) A. H.**, zast. Ing. V. H., obecným zmocněncem, a **b) M. H.**, zast. JUDr. A. H., obecnou zmocněnkyní, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Plzni**, se sídlem Radobyčická 12, Plzeň, **za účasti** osoby zúčastněné na řízení: **B. Ch.**, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 2. 2008, zn. ZKI-O-81/521/2007, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 2. 2010, č. j. 57 Ca 28/2008 – 202,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 2. 2010, č. j. 57 Ca 28/2008 - 202, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žádostí ze dne 7. 3. 2004 se žalobci domáhali na Katastrálním úřadu pro Plzeňský kraj, Katastrálním pracovišti Sušice (dále jen katastrální úřad), napravení nesrovnalostí výměry pozemku p. č. 158/10 v k. ú. Domoraz. Na základě postupní smlouvy z roku 1975 získali po matce žalobkyně, M. M., mimo jiné část pozemku p. č. 158/1 o výměře 10 arů. V únoru 2004 se dozvěděli, že výměra pozemku vzniklého oddělením výše uvedené části pozemku p. č. 158/1 – pozemek p. č. 158/10 – ani jeho grafické zakreslení podle stávajících mapových podkladů neodpovídá skutečnosti, resp. jejich právnímu nároku z roku 1975. Pozemek p. č. 158/10 je veden ve výměře 3,6 arů, nadto jim byl firmou GEODET vyměřen pozemek o výměře 4.43 arů na místě, kde pozemek nikdy nevlastnili. Součet obou výměr (číselně) zřejmě odpovídá skutečné současné výměře pozemku p. č. 158/10, z jehož původní plochy 10 arů byly v roce 1978 asi 2 ary zastavěny rozšířením stávající stavby na pozemku st. č. 42. Žalobci požádali o nápravu této chyby v souladu s jejich právními nároky a skutečným stavem tak, jak vyplývá z přídělivé listiny z roku 1958 a na jejím základě provedeného oplocení.

Poté, co bylo jeho původní rozhodnutí zrušeno a věc mu vrácena rozhodnutím stěžovatele ze dne 15. 7. 2004, č. j. 34050/O-29/306/2004, k dalšímu řízení, vydal katastrální úřad na základě této žádosti rozhodnutí ze dne 1. 12. 2004, sp. zn. OR-6/2004-431/6.

Zde dospěl k závěru, že pro zápis pozemku p. č. 158/10 na LV manželů H. nebyla jemu ani jeho právním předchůdcům doložena právně relevantní listina, a bylo proto nutno provést výmaz zápisu pozemku na LV č. 46 v celé původní výměře 557 m² a naopak zvětšit výměru pozemku vedeného ve zjednodušené evidenci č. 158/1 na původních 1000 m². Stavební parcelu č. 42 bylo třeba rozdělit na st. p. č. 42/1 o výměře 1004 m², která zůstala na LV č. 46 a st. p. č. 42/2 o výměře 197 m² (část přisloučená v roce 1979) bez LV, a to na základě záznamu podrobného měření změn č. 52, vyhotoveného katastrálním úřadem. Návrhu na opravu geometrického a polohového určení pozemku p. č. 158/10 katastrální úřad nemohl vyhovět, protože mu nebyl žadateli předložen žádný podklad, který by ho opravňoval údajnou chybu odstranit.

Odvolání žalobců žalovaný zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil rozhodnutím ze dne 11. 2. 2005, sp. zn. 34050/O-4/31/2005. Parcela č. 158/10 o výměře 557 m² skutečně byla zaměřena, vzhledem k neexistenci grafického přidělového plánu však nelze určit, z jaké části parcely č. 158/1 byla oddělena. Protože bylo prokázáno, že vlastnické právo k ní nespovídá ani odvolatelům ani jejich právní předchůdkyni a současný vlastník není znám, nezbylo než jej evidovat bez LV. Bylo proto nutno zvětšit výměru „zbytkové“ části parcely č. 158/1 o výměře 443 m² na původních 1000 m², tedy na stav před oddělením pozemku p. č. 158/10, čímž správní orgán vyhověl žádosti odvolatelů, když v souladu s § 8 katastrálního zákona odstranil chybu v katastrálním operátu, která spočívala v zápisu parcely č. 158/10 na LV M. M. S tím také souviselo rozdělení stavebního pozemku č. 42.

Na základě žaloby podané proti tomuto rozhodnutí krajský soud obě správní rozhodnutí zrušil rozsudkem ze dne 16. 3. 2007, č. j. 30 Ca 23/2005 - 65. Krajský soud byl toho názoru, že v případě návrhu na opravu chybných údajů katastru vymezuje předmět opravy a disponuje s ním navrhovatel. Správní orgán je v takovém případě návrhem na opravu chybných údajů katastru, tj. konkrétně tím, který údaj katastru je považován za chybný a jaký by měl být správný, vázán. Za stanovených podmínek lze na návrh opravu údajů v katastru provést nebo neprovést, resp. návrhu na opravu údajů vyhovět nebo jej zamítnout. Správní orgán však není oprávněn měnit údaje, o jejichž opravu navrhovatel nežádal, nebo měnit údaje jinak, než navrhovatel žádal. Výrok rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, v němž se praví, že se návrhu na opravu údajů v katastrálním operátu vyhovuje, a namísto toho se jím mění údaje, o jejichž opravu navrhovatelé nežádali, a naopak nemění údaj, o jehož opravu žádáno bylo, je tak podle soudu v logickém rozporu; pro svou rozporuplnost nesrozumitelný, a tudíž nepřezkoumatelný.

Novým rozhodnutím ze dne 22. 10. 2007, č. j. OR-6/2004-431/12, katastrální úřad výrokem ad 1) žádosti A. H. a M. H. o opravu údajů v katastru nemovitostí k pozemku p. č. 158/10 v katastrálním území Domoroz tak, aby tato parcela byla zapsána na listu vlastnictví č. 46 s výměrou 1000 m² a tomuto odpovídal i zákres v katastrální mapě, nevyhověl. Výrokem ad 2) pak katastrální pracoviště Sušice z úřední povinnosti opravilo podle § 8 katastrálního zákona zápis údajů k pozemku p. č. 158/10 a k pozemku st. p. č. 42 a k pozemku evidovanému ve zjednodušené evidenci – původ pozemkový katastr č. 158/1 k. ú. Domoraz podle údajů uvedených v listinách založených ve sbírce listin na KP Sušice. Pozemek p. č. 158/10 bude nadále evidován bez listu vlastnictví a zákres jeho hranic v katastrální mapě se nemění. Výměra pozemku p. č. 158/1, vedeného ve zjednodušené evidenci, se opravuje na 557 m². Pozemek p. č. st. 42 se rozděluje na st. 42/1 o výměře 1004 m², který se zapisuje na LV č. 46, a st. 42/2 o výměře 197 m², který je evidován bez LV. Dům č. p. 44 bude evidován na dvou stav. parcelách č. 42/1 a 42/2.

V odůvodnění svého rozhodnutí katastrální úřad uvedl, že v přidělové listině ze dne 6. 3. 1958 je skutečně uvedena mimo jiné část č. parc. 158/1 o výměře 1000 m² ve prospěch J. a M. M. a dále společná cesta o výměře 100 m², tento pozemek však nebyl předmětem tohoto

řízení o opravě chyby. Lokalizaci „zbytkové parcely“ č. 158/1 o výměře 443 m² vedené jako pozemek ve zjednodušené evidenci nelze dnes přesně vymezit. Tehdejší okresní měřické středisko provedlo měření v roce 1959 v rámci *Jednotné evidence půdy* (JEP) podle usnesení vlády č. 192/1956 a v roce 1970 v rámci *komplexního zakládání evidence nemovitostí* (KENZ), kterým se zakládaly nové právní vztahy podle předpisů o evidenci nemovitostí podle zákona č. 22/1964 Sb. a vyhlášky č. 23/1964 Sb., a na jejich základě provedlo zápis v evidenci nemovitostí. Způsob, jakým byla provedena rekonstrukce přídělu v roce 2005, je plně v kompetenci Pozemkového úřadu Klatovy. Katastrální úřad není oprávněn rozhodovat o vzniku, změně nebo zániku vlastnického práva ani o průběhu vlastnických hranic.

V průběhu řízení vyšlo podle katastrálního úřadu najevo, že účastníci řízení by byli ochotni se dohodnout na uspořádání vlastnických vztahů v tomto místě podle průběhu oplocení, které přesně nesouhlasí se stavem v katastru nemovitostí. Takováto dohoda je podle správního orgánu možná a katastrální pracoviště by ji přivítalo, její realizace je však plně v kompetenci těchto osob.

Proti tomuto rozhodnutí podali žalobci odvolání, které žalovaný zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil (rozhodnutí ze dne 5. 2. 2008, č. j. ZKI-O-81/521/2007). Zde mimo jiné uvedl, že opětovně přezkoumal nabývací tituly, na jejichž základě nabyli vlastnictví k nemovitostem zapsaným na LV č. 46 současní majitelé manželé A. a M. H. Jedná se o smlouvu postupní, která byla sepsána formou notářského zápisu dne 29. 10. 1945, a která byla registrována Státním notářstvím v Klatovech pod č. Reg. I 880/75 dne 1. 12. 1975. Z obsahu této smlouvy podle žalovaného vyplývá, že odvolatelé nabyli od M. M. mimo jiné i vlastnické právo k pozemku p. č. 158/1 v k. ú. Domoraz, které jí připadlo do vlastnictví podle rozhodnutí Státního notářství v Klatovech ze dne 16. 5. 1970, č. j. D-662/70-29-B, jímž M. M. (matka žalobkyně) získala kromě jiného předmětný pozemek označený jako část role č. parc. 158/1 ve výměře 10 arů. Z uvedených nabývacích titulů nelze podle žalovaného dovodit jinak, než že odvolatelům, a tím i jejich právní předchůdkyni M. M. svědčí vlastnické právo k části bývalé PK parcely č. 158/1 o výměře 1000 m², ač v postupní smlouvě z roku 1975, kterou nabyli pozemek do bezpodílového spoluvlastnictví se již ani o části pozemku p. č. 158/1 a o konkrétní výměře tohoto pozemku nehovoří.

Na základě analýzy textu postupní smlouvy dospěl žalovaný k závěru, že *de facto* jsou v dané věci možné dva výrazně odlišné způsoby zápisu o tom, které nemovitosti, resp. s jakými údaji je manželé H. nabyli. Zaprvé: manželé H. nabyli mimo jiné pozemky st. p. č. 42 a p. č. 158/1 v k. ú. Domoraz s údaji, jak byly zapsány v evidenci nemovitostí ke dni registrace této smlouvy na LV č. 46 a vyznačeny v tehdy platné mapě, tj. pozemek st. p. č. 42 o výměře 1140 m², pozemek p. č. 158/10 o výměře 360 m² a část pozemku p. č. 158/1 o výměře 443 m² vedený ve zjednodušené evidenci a bez grafického určení, jinak vyjádřeno podle stavu ke dni podání návrhu na opravu v roce 2004; a zadruhé: manželé H. nabyli uvedenou postupní smlouvou pozemek p. č. 158/1 v k. ú. Domoraz s údaji uvedenými v rozhodnutí o dědictví D 662/70-29, tj. část p. č. 158/1 o výměře 10 arů podle údajů odpovídajících přídělové listině.

Po porovnání obou těchto možností dospěl správní orgán ke zjištění, že mezi těmito možnostmi nejsou v současné době po věcné stránce žádné rozdíly. Při rozhodování o podaném odvolání se odvolací orgán přiklonil ke způsobu prvnímu, když vycházel z judikátů Ústavního soudu a Nejvyššího soudu, které považují za rozhodující zajištění souladu údajů v katastru s údaji v listinách, které jsou založeny ve sbírce listin, tj. v tomto případě postupní smlouvou z roku 1975.

Rozhodnutí žalovaného napadli žalobci správní žalobou, na jejímž základě Krajský soud v Plzni opět napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí katastrálního úřadu, zrušil. Katastrální úřad rozhodl podle soudu nikoli o návrhu žalobců na opravu údajů k pozemku parc. č. 158/10 – na výměru 803 m², včetně tomu odpovídajícího zákresu hranic pozemků v katastrální mapě, ale o žalobci nenavrhané výměře 1000 m² stejného pozemku. Tato podstatná vada řízení mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé ohledně požadavku žalobců na opravu výměry předmětného pozemku na výměru 803 m². V odvolacím řízení žalovaný nezajistil nápravu, a proto je podle krajského soudu i jeho rozhodnutí zatíženo stejnou vadou. Žalobní bod, ve kterém žalobci namítali, že správní orgány rozhodly v rozporu s předchozím rozsudkem krajského soudu sp. zn. 30 Ca 23/2005 - 65, byl proto soudem shledán důvodným.

Pokud jde o výrok ad 2) rozhodnutí katastrálního úřadu, tj. jeho rozhodnutí o opravě ex officio, vytkl soud správnímu orgánu, že neoznámil zahájení řízení z moci úřední. V katastrálním zákoně ani ve správním řádu přitom není žádné ustanovení, které by správnímu orgánu dovoľovalo považovat návrh na zahájení řízení na opravu chyb v katastru podle § 8 katastrálního zákona zároveň za oznámení o zahájení řízení z moci úřední. O zahájení řízení je správní orgán podle § 47 odst. 1 správního řádu povinen uvědomit bez zbytečného odkladu všechny jemu známé účastníky. Tím, že katastrální úřad v daném případě nezahájil řízení o opravě chyb z moci úřední, byli žalobci zkráceni na svých procesních právech. Rovněž žalobní bod, podle něhož bylo rozhodnuto o předmětu řízení, o němž nebylo zahájeno řízení, byl tak podle krajského soudu důvodný.

Závěrem krajský soud připustil, že při splnění podmínek uvedených v § 140 správního řádu může správní orgán usnesením řízení o opravě chyby v katastrálním operátu zahájené na základě návrhu a totéž řízení zahájené z moci úřední spojit a po provedeném řízení v zájmu hospodárnosti řízení vydat jediné rozhodnutí.

Rozsudek Krajského soudu v Plzni napadl žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, ve které uplatnil důvod vymezený v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Za nesprávný považuje stěžovatel mimo jiné názor soudu, podle kterého je návrh na opravu chybných údajů katastru pro správní orgán závazný. Podstatou řízení o opravě chyby je zajištění souladu zápisů v katastru s listinami založenými ve sbírce listin. Pokud by katastrální orgány postupovaly v souladu s názorem krajského soudu, že správní orgán je návrhem, tj. konkrétně tím, který údaj katastru je považován za chybný a jaký by měl být správný, vázán, musely by ponechat v katastru nemovitostí chybné údaje v případech, kdy návrh na opravu neodpovídá listinám založeným ve sbírce listin a ani není dalšími listinami doložen, až do doby, než provede opravu z moci úřední.

Stěžovatel nesouhlasí ani s názorem krajského soudu, podle něhož opomněl zahájit řízení z moci úřední. Obecně sice platí, že zahájení řízení na základě žádosti a zahájení řízení z moci úřední nelze kombinovat, tzn. pokud je možné zahájit správní řízení jen na základě návrhu, nelze jej současně zahájit z moci úřední a naopak. V případě řízení o opravě podle § 8 katastrálního zákona je však situace jiná. V tomto ustanovení je postup správního orgánu upraven tak, že řízení lze zahájit oběma způsoby. Je přitom třeba zdůraznit, že v počáteční fázi řízení se nejedná o formální správní řízení, ale o řízení, jehož cílem není vydání rozhodnutí (§ 180 odst. 2 správního řádu). Pokud by měly katastrální orgány postupovat podle názoru krajského soudu, rozhodovaly by v obdobných případech dvakrát o téže věci. Tzn. jednou by návrhu na opravu chyby nevyhověly, a poté by zahájily řízení o opravě z úřední povinnosti a ve stejné věci rozhodovaly podruhé. Tento postup odporuje podle stěžovatele základním zásadám správního řízení.

Tvrzení soudu, že žalobci byli zkráceni na svých procesních právech podle § 36 odst. 1, 2 a 3 správního řádu a § 38 odst. 1 správního řádu, není podloženo. Součástí správního spisu jsou naopak listiny dokládající, že povinnosti vyplývající z těchto ustanovení katastrální úřad, jakož i stěžovatel splnili. Je nepochybné, že žalobcům bylo známo, co je předmětem řízení. Věděli, že předmětem řízení není jen výměra a zakres hranic pozemků, ale i další údaje týkající se jejich pozemků evidovaných v katastru nemovitostí. Vytýkaná vada, podle níž správní orgány nezaslaly účastníkům oznámení o zahájení řízení, nemohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí. V žádném případě nedošlo k zásahu do základních práv žalobců. Předmět řízení byl naplněn, neboť byl zajištěn soulad zápisů v katastru s listinami založenými ve sbírce listin. Podle judikatury Ústavního soudu (I. ÚS 148/02) samotné porušení procesních pravidel ještě nemusí samo o sobě znamenat porušení práva na spravedlivý proces. Je třeba vždy zkoumat, jak porušení procesních předpisů zkrátilo jednotlivce na možnosti uplatňovat jednotlivá procesní práva a konat procesní úkony, jež by byly způsobilé přivodit pro jednotlivce příznivější rozhodnutí ve věci samé.

Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Plzni zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobci se vyjádřili ke kasační stížnosti přípisem ze dne 12. 4. 2010. Oprava chyby v katastrálním operátu je dle jejich názoru opravou formálního charakteru, která nemůže zasahovat do vlastnických práv. Nadto musí definovat nový stav. Situaci, kdy bylo opravou katastrálním úřadem odejmuto právo k evidovanému pozemku, lze definovat jako nezákonný a neoprávněný postup, který je v rozporu s § 2 odst. 2 správního řádu. Chyby právních předchůdců žalovaného pak správní orgány přenášejí na vlastníka a ukládají mu, aby je napravil sám z vlastních prostředků. Postup katastrálního úřadu podporovaný žalovaným považují žalobci za arogantní, zarážející a obstrukční. Úvahy krajského soudu naopak považují žalobci za správné.

Opravná usnesení žalovaného ze dne 11. 1. 2010, č. j. ZKI-O-81/521/2007-1/2009 a ze dne 14. 1. 2010, č. j. ZKI-O-81/521/2007-1/2010, byla podle žalobců vydána v rozporu s § 70 správního řádu. Ustanovení § 70 je určeno pouze pro opravu zřejmých nesprávností, a neslouží k nápravě chybných rozhodnutí. Postup stěžovatele podle nich odůvodňuje podezření z trestné činnosti. Žalobci navrhli kasační stížnost zamítnout.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných stížných bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Podle § 8 odst. 1 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (dále jen „katastrální zákon“), opraví katastrální úřad na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu chybné údaje katastru, které vznikly

- a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru,
- b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím předpisem.

Podle § 8 odst. 4 katastrálního zákona doručí katastrální úřad vlastníkovi a jinému oprávněnému oznámení o provedené opravě nebo o tom, že opravu na návrh neprovedl, protože se nejedná o chybu.

Podle § 8 odst. 5 katastrálního zákona sdělí-li do 30 dnů od doručení oznámení vlastník nebo jiný oprávněný katastrálnímu úřadu, že s provedenou opravou nebo s tím, že se nejedná

o chybu, nesouhlasí, vydá katastrální úřad rozhodnutí ve věci. Proti rozhodnutí je možno podat odvolání k zeměměřickému a katastrálnímu inspektorátu, v jehož obvodu je dotčená nemovitost.

Podle § 5 odst. 7 katastrálního zákona nemohou být právní vztahy dotčeny revizí údajů katastru, opravou chyb v katastrálním operátu ani obnovou katastrálního operátu, pokud jejich změna není doložena listinou.

O věci samé uvážil Nejvyšší správní soud takto:

Byť lze v zásadě přisvědčit krajskému soudu, že v návrhových řízeních je správní orgán obsahem návrhu vázán, nelze současně odhlížet od speciální právní úpravy obsažené v katastrálním zákoně, jakož ani od smyslu a účelu opravy v katastrálním operátu podle § 8 katastrálního zákona.

Z § 8 katastrálního zákona vyplývá, že úřad „opraví chybné údaje“ (nikoli zahájí správní řízení) na základě návrhu oprávněné osoby nebo z vlastní iniciativy (z moci úřední). Jedná se tedy o faktický úkon, který správní orgán pouze „oznamuje“ dotčeným osobám. Tento úkon je svou povahou neformální, tzn. nevede se o něm standardní správní řízení. Teprve oznámí-li oprávněná osoba ve stanovené lhůtě, že s opravou (jejím neprovedením) nesouhlasí, vydá katastrální úřad rozhodnutí, proti kterému lze brojit odvoláním.

Smyslem opravy je pak zesouladnění evidovaných údajů se skutečným stavem, tedy odstranění nepřesností a „*zřejmých omylů*“. Cíl je tedy v pravém slova smyslu veřejnoprávní, totiž zajištění správnosti údajů vedených v katastru nemovitostí. I s ohledem na tuto skutečnost nelze podle názoru Nejvyššího správního soudu trvat na důsledném zachování zásady dispoziční, resp. stavět tuto zásadu nad účel, jehož má být opravou dosaženo.

Veškeré procesněprávní teze vyslovené v napadeném rozsudku krajského soudu, jakož i rozsudku jemu předcházejícím (sp. zn. 30 Ca 23/2005), je proto třeba považovat za nesprávné, z čehož také vyplývá, že jsou neopodstatněné důvody, pro které krajský soud správní rozhodnutí opakovaně zrušil. Z právní úpravy je totiž zřejmé, že správní orgán oznámí buď že provedl opravu (ať už postupoval z vlastní iniciativy nebo na návrh), nebo že opravu neprovedl, protože se nejedná o chybu (z povahy věci pouze byl-li návrh podán). Výroky typu „žádost se vyhovuje / nevyhovuje“ tedy nejsou na místě. Nesouhlasí-li pak oprávněná osoba s obsahem oznámení, vydá správní orgán rozhodnutí, a to – pokud jde o výrok – totožného obsahu jako bylo uvedeno v oznámení, tj. buď „*Údaj ..... se opravuje takto .....*“ nebo „*Oprava údaje ..... (jak byla navrhována .....) nebyla provedena, protože .....*“, tentokrát již s náležitým odůvodněním. Proti oběma typům rozhodnutí, tj. kladnému (které tak ovšem nemusí být navrhovatelem vnímáno, neodpovídá-li oprava návrhu) či zápornému, může pak oprávněná osoba brojit odvoláním. Vzhledem k účelu opravy, jakož i citované právní úpravě, však podle názoru Nejvyššího správního soudu nelze – do stadia oznámení o provedené opravě, resp. o jejím neprovedení – dovozovat jakékoli procesněprávní nároky účastníků odpovídající standardnímu správnímu řízení. Zahájení řízení je na místě teprve poté, co byl správnímu orgánu doručen nesouhlas oprávněné osoby s (ne)provedením opravy. Tak ostatně katastrální úřad v projednávané věci i postupoval.

Důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. je tedy naplněn a Nejvyšší správní soud proto rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm krajský soud posoudí věcné námitky žaloby, zejména se pak bude zabývat otázkou, zda lze vůbec v rámci opravy chyby podle § 8 katastrálního zákona učinit změny v katastru nemovitostí takového charakteru, jako učinil v projednávané věci katastrální úřad, potažmo

žalovaný. Jak bylo opakovaně v průběhu řízení uvedeno, řízení o opravě chyb v katastrálním operátu „slouží k uvedení údajů v katastru do souladu s listinami založenými ve sbírce listin. **Mění se jím evidované údaje, aniž by se tak mohlo založit či pozbyt vlastnické či jiné právo k nemovitosti** - to plyne i z ust. § 5 odst. 7 katastrálního zákona. Opravou má být pouze dosaženo souladu mezi evidovanými a skutečnými údaji, a to bez ohledu na to, zda původní zápis byl podložen rozhodnutím o vkladu, či se jednalo o záznam údajů o právních vztazích plynoucích z rozhodnutí jiných orgánů nebo z listin právní vztahy osvědčujících“ (Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2006, č. j. 2 As 58/2005 - 125, publ. pod č. 986/2006 Sb. NSS.).

Dále lze odkázat na rozsudek zdejšího soudu ze dne 17. 1. 2008, č. j. 1 As 40/2007 – 103, publ. pod č. 2098/2010 Sb. NSS, ve kterém se zabýval výkladem pojmu „zřejmý omyl“ ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona. Zde dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že tento pojem je třeba vykládat vždy „v souvislosti s konkrétním případem“: „Obecně sem lze zařadit jak omyl týkající se skutkových okolností (error facti - zejména případy chyb v psaní a počítání, jako zápis jiných údajů, zápis údajů neobsažených v podkladové listině či např. i opomenutí zapsat údaj v podkladové listině obsažený) tak omyl právní (error iuris - např. zápis právního vztahu, který právní řád nezná, či zápis skutečnosti na základě listiny, která nesplňuje požadavky stanovené katastrálním zákonem). Tento omyl bude přitom pravidelně způsoben činností pracovníka katastru. Omyl je totiž charakteristický vždy tím, že je v něm obsažen lidský činitel. Jako omyl proto nelze posuzovat objektivní skutečnosti způsobující nesoulad katastru se skutečným stavem (např. změnu právní úpravy zápisů do katastru, či zničení katastrálního operátu v důsledku požáru či povodně: zde nelze rozpor se skutečným stavem napravit opravou zřejmého omylu, nýbrž cestou revize či obnovy katastrálního operátu).“

Podle rozsudku ze dne 5. 6. 2008, č. j. 1 As 46/2008 - 134, www.nssoud.cz, je nakonec třeba vycházet z toho, že „oprava chyby v katastru nemovitostí nemůže zakládat, měnit či rušit vlastnická a jiná věcná práva k nemovitostem... **Provedením opravy zápisu se tedy skutečný právní vztah k nemovitosti nemění; ten lze změnit jen na základě příslušné listiny. Dále je nutné vzít v potaz, že omyl musí být podle § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona zřejmý - katastrální úřad tedy nemůže přistoupit k opravě chyby, která je nejasná nebo sporná**“.

Pokud se Nejvyšší správní soud pokusí o krátkou sumarizaci souzené věci, pak do roku 2004 platilo, že v roce 1959 byl z pozemku p. č. 158/1 oddělen pozemek p. č. 158/10 o výměře 557 m² a tento veden na LV č. 46 pro žalobce, zbytková část pozemku p. č. 158/1 o výměře 443 m² pak byla vedena ve zjednodušené evidenci.

Následně – v rámci opravy podle § 8 katastrálního zákona – byl proveden **výmaz zápisu pozemku p. č. 158/10 na LV č. 46 v celé původní výměře 557 m² a naopak zvětšena výměra pozemku vedeného ve zjednodušené evidenci č. 158/1 na původních 1000 m²** (protože „se nepodařilo doložit, z jakého důvodu k oddělení p. p. č. 15/10 o výměře 557 m² z původní části PK parcely č. 158/1 došlo a zda byla opravdu oddělena z části parcely č. 158/1 patřící vlastnický M. M.“ – viz zrušovací rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 7. 2004, č. j. 34050/O-29/306/2004 a následné rozhodnutí KÚ ze dne 1. 12. 2004, sp. zn. OR-6/2004-431/6).

Nakonec bylo rozhodnuto tak, že **pozemek p. č. 158/10 bude „nadále evidován bez listu vlastnictví a zakres jeho hranic v katastrální mapě se nemění“**, jakož i že „**výměra pozemku p. č. 158/1 (!?), vedeného ve zjednodušené evidenci, se opravuje na 557 m²**“ (rozhodnutí ze dne 22. 10. 2007, č. j. OR-6/2004-431/12).

Bude na krajském soudu, aby v dalším řízení posoudil, nakolik je tento postup správních orgánů v souladu s výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu, resp. nakolik

odpovídá kritériím pro „opravy zřejmých omylů a nepřesností“ tak, jak byly touto judikaturou vymezeny.

V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud také o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 22. září 2010

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu